

รายงานพิเศษ :ความเคลื่อนไหวเรื่องข้าวกัมพูชา (เดือนพฤษภาคม 2559)

โดย... สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงเทพมหานคร

1. ภาพรวมการส่งออกข้าวกัมพูชา

เกษตรกรชาวกัมพูชายังคงประสบปัญหาหลายประการ เช่น การขาดแคลนสถานที่หรือโรงเก็บสต็อกข้าว ผู้ประกอบการหรือผู้ส่งออกโรงสียังขาดเงินทุนเพื่อซื้อข้าวเปลือกระหว่างฤดูเก็บเกี่ยว รวมทั้งค่าสาธารณูปโภคอย่างไฟฟ้าและค่าขนส่งที่สูงมาก ส่งผลทำให้ข้าวกัมพูชามีราคาสูง และไม่สามารถแข่งขันกับคู่แข่งในด้านราคาได้

โดยจากการลงพื้นที่ของสถาบันพัฒนาและวิจัยการเกษตรกัมพูชาเพื่อสอบถามปัญหาจากชาวนามากกว่า 150 ราย ในพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ กัมปงสปีอ กัมปงจาม และกัมปอต ระบุว่า ร้อยละ 83 ของชาวนาในพื้นที่ 3 จังหวัดประสบปัญหาภัยแล้ง ฤดูฝนสั้นลง ในขณะที่เงินช่วยเหลือจากภาครัฐยังคงมีจำกัดและไม่สามารถแก้ปัญหาได้อย่างเพียงพอส่งผลทำให้ผลผลิตข้าวลดลง

ในขณะที่กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (USDA) มีการคาดการณ์ตลาดข้าวกัมพูชา ปี 2559 ว่า กัมพูชาจะส่งออกข้าวได้ประมาณ 0.8 ล้านตันข้าวสาร (ซึ่งรวมตัวเลขที่ส่งออกอย่างเป็นทางการและการส่งออกตามแนวชายแดนที่ติดกับประเทศไทยและเวียดนามด้วย) ลดลงประมาณร้อยละ 27 เมื่อเทียบกับจำนวน 1.1 ล้านตัน ที่มีการส่งออกในปี 2558

สำหรับปี 2559 (เดือนมกราคม-พฤษภาคม) กัมพูชาส่งออกข้าวไปทั่วโลกรวม 234,328 ตัน ลดลงร้อยละ 3.5 เมื่อเทียบกับปริมาณ 243,025 ตัน ในช่วงเดียวกันของปี 2558 ในเดือนพฤษภาคม 2559 กัมพูชาส่งออกข้าวปริมาณ 32,558 ตัน ลดลงร้อยละ 17.6 เมื่อเทียบกับปริมาณ 39,550 ตัน ในเดือนเมษายน 2559

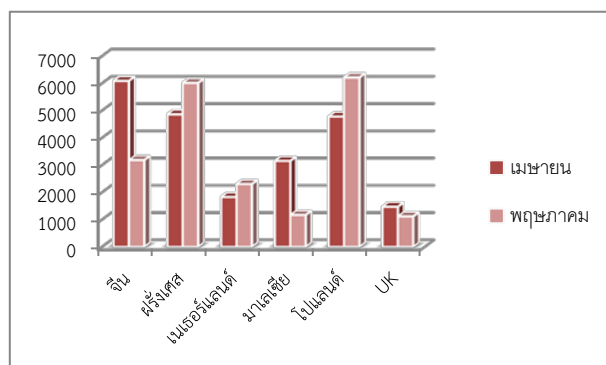
สถิติการส่งออกข้าวสารของกัมพูชารายเดือนตั้งแต่ปี 2555 - 2559 (หน่วย:ตัน)

เดือน	2555	2556	2557	2558	2559
1. มกราคม	9,703	25,726	21,536	35,921	44,033
2. กุมภาพันธ์	14,417	24,089	27,037	37,676	51,912
3. มีนาคม	12,310	45,413	35,757	75,867	66,275
4. เมษายน	15,036	23,276	35,961	51,719	39,550
5. พฤษภาคม	13,115	28,350	27,971	41,842	32,558
6. มิถุนายน	13,426	29,105	29,666	40,800	
7. กรกฎาคม	20,527	31,411	26,060	28,492	
8. สิงหาคม	15,530	29,358	29,871	29,819	
9. กันยายน	15,169	29,395	35,511	26,969	
10. ตุลาคม	16,967	28,031	35,418	39,064	
11. พฤศจิกายน	25,189	37,855	31,137	48,748	
12. ธันวาคม	34,328	46,847	51,136	81,479	
รวมทั้งปี	205,717	378,856	387,061	538,396	234,328

ที่มา: Mekong Oryza - Cambodia Rice Federation CRF

2. ตลาดส่งออกข้าวสำคัญของกัมพูชา

ตลาดส่งออกข้าวหลักของกัมพูชายังคงเป็น ภูมิภาคยุโรปและจีน โดยในช่วงเดือนมกราคม - พฤษภาคม ปี 2559 จีน ซึ่งเป็นตลาดส่งออกข้าวอันดับ 1 ของกัมพูชา มีปริมาณการส่งออกรวมอยู่ที่ 46,392 ตัน คิดเป็นร้อยละ 19.79 ของยอดรวมส่งออกข้าวทั้งหมด ตามด้วยฝรั่งเศส จำนวน 34,872 ตัน โปแลนด์ จำนวน 29,204 ตัน ตามลำดับ

ที่มา: Mekong Oryza - Cambodia Rice Federation CRF

โดยในเดือนพฤษภาคม 2559 การส่งออกข้าวเมื่อเทียบกับเดือนเมษายน ในภาพรวมลดลงร้อยละ 17.6 การส่งออกข้าวไปยังตลาดหลักเช่น จีน มาเลเซีย และ UK มีปริมาณลดลงร้อยละ 47.74 62.90 และ 23.94 ตามลำดับ ในขณะที่การส่งออกไปฝรั่งเศส เนเธอร์แลนด์ และโปแลนด์ มีปริมาณเพิ่มมากขึ้นร้อยละ 23.74 25.79 และ 30.00 ตามลำดับ

3. สถิติการค้าข้าวระหว่างไทย-กัมพูชา

เนื่องจากกัมพูชาสามารถผลิตข้าวเพื่อบริโภคภายในประเทศได้อย่างเพียงพอและยังมีเหลือเพื่อส่งออก จึงทำให้การนำเข้าข้าวจากประเทศอื่นๆ มีปริมาณน้อยมาก

สำหรับการค้าข้าวกับประเทศไทยนั้น จากสถิติที่แสดงอย่างเป็นทางการของกระทรวงพาณิชย์ พบว่า ในช่วงเดือน 5 เดือนแรกของปี 2559 ไทยส่งออกข้าวไปกัมพูชา มีมูลค่ารวม 0.84 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้าร้อยละ 2.43 โดยข้าวที่ไทยส่งออกมาสู่กัมพูชามีเพียง 2 ชนิดเท่านั้น คือ ข้าวเหนียวและปลายข้าว คิดเป็นมูลค่า 0.47 และ 0.37 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ตามลำดับ

การส่งออกข้าวไทยไปกัมพูชา (ม.ค.-พ.ค. 2559)

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ชื่อสินค้า	มูลค่า			อัตราการขยายตัว		
	2558	2558 (ม.ค.-พ.ค.)	2559 (ม.ค.-พ.ค.)	2558	2558 (ม.ค.-พ.ค.)	2559 (ม.ค.-พ.ค.)
1.ข้าวเหนียว	1.11	0.41	0.47	37.70	16.27	12.65
2.ปลายข้าว	0.82	0.37	0.37	-19.30	9.15	0.40
3.ข้าวขาว	0.01	0.01	0.00	-90.06	28,248.89	-99.53
4.ข้าวกล้อง	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
5.ข้าวหอมมะลิ	0.06	0.06	0.00	-25.65	-33.19	0.00
6.ข้าวอื่นๆ	0.00	0.00	0.00	-100.00	0.00	0.00
มูลค่ารวม	2.00	0.82	0.84	-0.34	11.70	1.98

ที่มา : Thenewmenucom กระทรวงพาณิชย์

4. ราคาข้าวกัมพูชา

ราคาข้าวของกัมพูชา ณ วันที่ 24 มิถุนายน 2559 ปรับราคาลดลง 5 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน ในทุกประเภทข้าวยกเว้น Parboiled Rice ซึ่งยังคงราคาเดิม และปรับราคาเพิ่มขึ้น 15 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน ในประเภท Fragrant Rice เมื่อเทียบกับราคาในช่วง ณ วันที่ 1 มิถุนายน 2559 ซึ่งทำให้ราคาข้าว Jasmine Rice ของกัมพูชามีราคาเท่ากับของไทย แต่อย่างไรก็ตามราคาข้าวกัมพูชาเกือบทุกประเภทยังคงมีราคาสูงเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ในตลาดโลก เช่น ไทย เวียดนาม อินเดีย และปากีสถาน โดยข้าวขาว 5% ของกัมพูชามีราคาอยู่ที่ 445 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน ในขณะที่เวียดนาม ราคา 375 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน ไทย ราคา 418 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน อินเดีย ราคา 385 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน ข้าวขาว 25% กัมพูชามีราคาอยู่ที่ 425 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน ในขณะที่ เวียดนาม ไทย อินเดีย และปากีสถานมีราคาอยู่ที่ 340 395 365 และ 370 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน ตามลำดับ

เปรียบเทียบราคาข้าวในตลาดโลก (ราคา ณ วันที่ 24 มิถุนายน 2559)

ราคา FOB : ดอลลาร์สหรัฐ/เมตริกตัน

ประเทศ/ชนิดข้าว	กัมพูชา	เวียดนาม	ไทย	อินเดีย	ปากีสถาน
Jasmine Rice	780	...	780	...	...
Fragrant Rice	690	...	...	...	...
White Rice 100% B	...	...	443	...	...
White Rice 5%	445	375	418	385	400
White Rice 10%	440	...	...	...	...
White Rice 15%	435	365	410	...	390
White Rice 25%	425	340	395	365	370
Parboiled Rice	505	...	456	385	425

ที่มา: Mekong Oryza - Cambodia Rice Federation CRF

ราคาส่งออกข้าวกัมพูชาแยกตามพันธุ์ข้าว (ราคา ณ วันที่ 27 มิถุนายน 2559)

ราคา FOB ณ ท่าเรือพนมเปญหรือท่าเรือสีหนุวิลล์

หน่วย : ดอลลาร์สหรัฐ/เมตริกตัน

พันธุ์ข้าว	ข้าวหอมมะลิ คัดพิเศษ (Rumduol)	ข้าว หอมมะลิ (Rumduol)	ข้าวหอม (Sen Kra Ob)	ข้าวขาว เมล็ดยาว	ข้าวหอม มะลิ ออแกนิกส์
5%	780	770	690	445	1,430
10%	775	765	---	440	---
25%	---	---	---	425	---
A-1 เลิศ	---	---	---	---	---
A-1 เลิศ พิเศษ	---	---	---	---	---

ที่มา: Mekong Oryza - Cambodia Rice Federation CRF

5. สถานการณ์ข้าวกัมพูชา

● ด้านราคา

เนื่องจากข้าวของกัมพูชามีราคาสูงกว่าประเทศเพื่อนบ้านอย่างไทย และเวียดนาม ทำให้มีการลักลอบนำเข้าข้าวจากประเทศเพื่อนบ้านอย่างต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในประเทศ ทำให้รัฐบาลพยายามออกมาตรการและนโยบายการนำเข้าข้าวจากต่างประเทศที่เข้มงวดมากขึ้น โดยล่าสุดกระทรวงเศรษฐกิจและการคลังของกัมพูชา ได้ออกมาตรการห้ามนำเข้าข้าวผิดกฎหมายและห้ามนำเข้าข้าวที่มีราคาต่ำกว่า 300 ดอลลาร์สหรัฐ ต่อดันจากเวียดนาม นอกจากนี้ยังเข้มงวดเรื่องการบรรจุหีบห่อของข้าวที่นำเข้ามากขึ้นโดยต้องระบุชื่อผู้ผลิต ประเภทข้าว และตราสินค้าอย่างชัดเจน ทั้งนี้เพื่อแก้ปัญหาการลักลอบนำเข้าข้าวและเพื่อปกป้องตลาดและราคาข้าวภายในประเทศ

● ด้านการตลาด

เนื่องจากราคาข้าวของกัมพูชาไม่สามารถแข่งกับประเทศส่งออกข้าวอื่นๆได้ โดยเฉพาะไทยและเวียดนาม ทำให้บริษัทผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ๆ ของกัมพูชาพยายามปรับกลยุทธ์ และแนวทางทางการตลาดใหม่เพื่อให้สามารถแข่งขันกับประเทศส่งออกข้าวอื่นๆในตลาดโลกได้ อย่างเช่น บริษัท Amru Rice หนึ่งในบริษัทส่งออกข้าวรายใหญ่ของกัมพูชา ที่ปัจจุบันประสบปัญหาการส่งออกข้าวในหลายๆด้าน ประกอบกับมีคู่แข่งรายใหญ่อย่างไทยและเวียดนามทำให้กำไรที่ได้ลดน้อยลงมาก จึงทำให้บริษัทหันมามองหาโอกาสจากการส่งออกข้าวออร์แกนิกแทน เนื่องจากคู่แข่งยังมีน้อย ได้ราคาดีกว่าข้าวขาวธรรมดาถึงร้อยละ 60-70 ต่อดัน และตลาดยังมีโอกาสเติบโตและทำกำไรได้อีกมาก โดยเฉพาะตลาดในยุโรป และสหรัฐฯ บริษัทจึงปรับแผนการตลาดหันมาเน้นส่งเสริมการส่งออกข้าวออร์แกนิกเพิ่มขึ้น โดยลงทุนด้วยงบประมาณกว่า 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในการพัฒนาทั้งสายการผลิต ตั้งแต่โรงสีข้าว โรงอบข้าว และเครื่องจักรสำหรับบรรจุข้าวที่ถูกต้องตามมาตรฐานของสหภาพยุโรป และสหรัฐฯ นอกจากนี้ บริษัทยังร่วมทำการเกษตรแบบมีสัญญากับประชาชนในจังหวัดพระวิหารที่มีเกษตรกรกว่า 3,000 คน มีพื้นที่เพาะปลูกกว่า 5,000 เฮกเตอร์ และมีผลผลิตข้าวที่ปริมาณ 8,000-10,000 ตันต่อปี ซึ่งวิธีการดังกล่าวทำให้บริษัทมีข้าวเปลือกป้อนเข้าสู่สายการผลิตอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้มีความสามารถในการผลิตและส่งออกเพิ่มมากขึ้นด้วย โดยบริษัทมีแผนจะส่งออกให้ได้ 3,000 ตัน ในปีนี้ และจะผลักดันให้ถึง 10,000 ตันในปีถัดไป

*****